

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2022

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Ealaín

Gnáthleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

CLÁR AN ÁBHAIR

Obair Chúrsa.....	4
Stair agus Léirthuisint na hEalaíne.....	16

Obair Chúrsa

200 Marc

OBAIR CHÚRSA
Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal
 Feic leathanach 14 & 15 áit a bhfaighidh tú sonraí ar an gcaoi
 a dtéitear i ngleic leis an difríocht idir Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal.

Roinn A Cumadóireacht Shamhlaíoch/Ábhar Neamhbheo				
A	20	Leabhar oibre: Taighde/Léirmhíniú ar an bhFoinse Phríomha	5 5 10	- Rogha foinse príomha/foinsí príomha iomchuí. <i>Ábharthacht an léirithe/raoin.</i> - Taighde leanúnach agus imscrúdú ar an téama roghnaithe. - Anailís ar an bhfoinse phríomha/na foinsí príomha trí mheascán bealaí amhairc.
B	20	Leabhar oibre: Forbairt/Próiseas	15 5	- Smaointe a fhorbairt agus a thástáil, forbairt amhairc agus anótáilte, líníochtaí, staidéar ar dhathanna, meáin, gnéithe grianghrafadóireachta, etc. - Togra le haghaidh Saothar/Déantúsán Críochnaithe.
C	20	Déantúsán Críochnaithe: Gnéithe den Ealaín	10 10	- Comhdhéanamh agus eagrú spás 2T: spás dearfach agus diúltach, cothromaíocht, teannas, codarsnacht, scála, etc. - Úsáid as gnéithe ealaíne: líne, ton, cruth, foirm, uigeacht, dath, patrún, etc.
D	20	Déantúsán Críochnaithe: Freagra Cruthaitheach Pearsanta	20	- Freagra aonair an iarrthóra tríd an úsáid a bhaintear as na meáin, ábhair, stíl, coincheapa, léiriú agus úrnuacht. - Feasacht ar chomaoineacha aeistéitiúla.
E	20	Déantúsán Críochnaithe: Toradh an Phróisis/Saothar Críochnaithe	20	- Tionchar foriomlán an déantúsáin chríochnaithe, caighdeán na Cumadóireachta Samhlaíche/an Ábhair Neamhbheo. - Tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an Treoir don Obair Chúrsa.
IOMLÁN	100			

OBAIR CHÚRSA
Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal
 Feic leathanach 14 & 15 áit a bhfaighidh tú sonraí ar an gcaoi
 a dtéitear i ngleic leis an difríocht idir Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal.

Roinn B Ceardaíocht/Dearadh				
A	20	Leabhar oibre: Taighde/Léirmhíniú ar an bhFoinse Phríomha	5 5 10	- Rogha foinse príomha/foinsí príomha iomchuí. <i>Ábharthacht an léirithe/raoin</i> - Taighde leanúnach agus imscrúdú ar an téama roghnaithe. - Anailís ar an bhfoinse phríomha/na foinsí príomha trí mheascán bealaí amhairc.
B	20	Leabhar oibre: Forbairt/Próiseas	15 5	- Smaointe a fhorbairt agus a thástáil, forbairt amhairc agus anótáilte, líníochtaí, staidéar ar dhathanna, meáin, gnéithe grianghrafadóireachta, etc. - Togra le haghaidh Saothar/Déantúsán Críochnaithe.
C	20	Déantúsán Críochnaithe: Oiriúnacht & Freagra Cruthaitheach Pearsanta	10 10	- Na fadhbanna is léir sa Cheardaíocht/Dearadh roghnaithe a réiteach: foirm, feidhm, oiriúnacht, comaoineacha teicniúla, ábhair, féidearthacht maidir le cur i gcrích. - Úrnuacht/stíl aonair an iarrthóra agus a chur chuige/fhreagra.
D	20	Déantúsán Críochnaithe: Scileanna Ceardaíochta/Dearadh - Gnéithe Teicniúla	20	Déan tagairt dóibh seo a leanas: - Scileanna Ceardaíochta Aonair - leathanach 7 - Gnéithe Teicniúla an Dearaidh-leathanach 12
E	20	Déantúsán Críochnaithe: Toradh an Phróisis/Saothar Críochnaithe	20	- Tionchar foriomlán an déantúsáin chríochnaithe, caighdeán na Ceardaíochta/an Dearaidh chríochnaithe. - Tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an Treoir don Obair Chúrsa.
IOMLÁN	100			

CEARDAÍOCHT NA HARDTEISTIMÉIREACHTA, 2022 – SCILEANNA CEARDAÍOCHTA

BAITÍC			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Íomhánna	5	Ba cheart don saothar - comhdhéanamh comhaontaithe agus cothromaithe a chruthú - gnéithe dearaidh a chuimsiú, e.g. dearfach/diúltach, sreabhadh, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil - íomhánna atá sainmhínithe go soiléir a bheith ann
	Ciaradh	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir cumas ó thaobh - tjanting a úsáid - scoilteadh agus féithiú a úsáid mar éifeachtaí maisiúcháin - éifeachtaí uigeacha a chruthú - obair a dhéanamh go cruinn
	Dath	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar úsáid dathanna agus na héifeachtaí a ghabhann leis a fheileann don bhaitic - inniúlacht san ord nach mór a leanúint chun fabraic a ruaimniú go héifeachtach - scil maidir le rogha na ndathanna a úsáideadh
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
LEABHARCHEARDAÍOCHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Rogha Ábhar	5	Ba cheart don iarrthóir - úsáid thomhaiste páipéir, fabraicí agus meán measctha pearsantaithe a thaispeáint - muinín a léiriú a eascraíonn as ábhair leabharcheardaíochta a láimhseáil - feasacht ar fhéidearthachtaí agus srianta na ceirde a thaispeáint - tuisctint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Meicníocht Dúnta	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála éifeachtacha. - gur ceart go mbeadh na meicníochtaí dúnta roghnaithe comhtháite i gceart leis an saothar críochnaithe
	Íomhánna	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - feidhm úsáide an phíos a léiriú ar bhealach soiléir agus éifeachtach - cur leis an saothar críochnaithe
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
PEANNAIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Léiriú	5	Ba cheart don iarrthóir - muinín i gceird na peannaireachta a thaispeáint - úsáid thomhaiste meán, páipéar ildaite, ábhar breise a úsáideadh nó a cuireadh leis a thaispeáint - feasacht a léiriú ar ról an léirithe / cumasc idir léiriú agus grafnoíreacht a thaispeáint - feasacht a léiriú ar theicnící cuí agus léirmhínithe dathanna
	Grafnoíreacht	5	Ba cheart go dtaispeáinfeadh an t-iarrthóir - tógáil éifeachtach sa litreoireacht - fianaise ar scileanna grafnoíreachta a gnóthaíodh - inniúlacht in uirlisí peannaireachta a úsáid
	Spásáil	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - spásáil chuí a léiriú - leagan amach cuí léiriú
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

SNOÍODÓIREACHT ADHMAID/ SNOÍODÓIREACHT

CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar	5	Ba cheart don iarrthóir - an mhuinín a léiriú a eascraíonn as ábhair snoíodóireachta a láimhseáil - feasacht ar na hairíonna a bhaineann le héifeachtaí solais a thaispeáint - feasacht a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun an dearadh a chur i gcrích
	Struchtúr	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar thábhacht teicnící maithe snoíodóireachta - ar chúrsaí spásúla, scála, comhréire, maise, crutha, etc.
	Feidhm	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - a bheith tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann treoir an dearaidh (ceist an scrúdaithe) - a bheith snoite go cuí don bhailchríoch atá beartaithe
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

BRÓIDNÉIREACHT

CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Rogha Ábhar	5	Ba cheart don iarrthóir - cúlra cuí a roghnú - tuisctint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Fuáil	5	Ba cheart don iarrthóir - greamanna bróidnéireachta éagsúla a úsáid - scil sna greamanna roghnaithe a thaispeáint
	Láimhseáil Ábhar	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir cumas ó thaobh - dathanna agus solas a úsáid go héifeachtach - éifeachtaí uigeachta agus rilífe a chruthú
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

TEICSTÍLÍ LÁMHPHRIONTÁILTE

CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Patrún	5	Ba cheart don phatrún a úsáideadh - comhdhéanamh cothromaithe a chruthú - gnéithe dearaidh a chuimsiú e.g. dearfach/diúltach, sreabhadh, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil
	Úsáid Stionsail	5	Ba cheart don stionsal a úsáideadh - a bheith oiriúnach don mhóitíf dhearaidh roghnaithe - a bheith déanta i gceart as ábhar oiriúnach - íomhá shoiléir a tháirgeadh
	Forphriontáil	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar fhorphriontáil agus ar dhathanna an chúlra - eolas ar chomhshocrú - cumas dathanna oiriúnacha / cineálacha éagsúla ruaimeanna d'fhorphriontáil a roghnú
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

BLOCPHRIONTÁIL			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Blocghearradh	5	Ba cheart don iarrthóir ▪ muinín i gceird an bhlocghearraidh a thaispeáint ▪ feasacht a thaispeáint ar airíonna an bhloic, agus na féidearthachtaí agus na srianta a ghabhann leis ▪ feasacht a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun an dearadh a chur i gcrích
	Priontáil	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair ▪ fianaise ar thuiscint ar chomhshocrú agus ar phriontáil a thaispeáint ▪ codarsnacht uigeachta a thaispeáint, dathanna féideartha nó forphriontáil, éifeachtaí cúlra
	Codarsnacht	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir fianaise ar fheasacht ▪ ar ghnéithe dearaidh a bhaineann le ceird na blocphriontála e.g. codarsnacht uigeachta, líne, crutha, datha
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
MIOTALÓIREACTH / TÓGÁIL			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar	5	Ba cheart do láimhseáil ábhar an iarrthóra ▪ muinín i gceird na miotalóireachta /tógáil a thaispeáint ▪ feasacht ar fhéidearthachtaí agus srianta na ceirde a thaispeáint ▪ tuiscint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Uirlisiú/ Tógáil	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht ▪ ar thábhacht teicnící éifeachtacha ▪ ar fhéidearthachtaí agus srianta na n-uirlisí/n-ábhar atá á n-úsáid ▪ ar an tábhacht a bhaineann le teicníocht mhaith
	Maisiúchán	5	Ba cheart do mhaisiúchán an tsaothair a chuirtear i láthair ▪ úsáid thomhaiste dathanna trí chruan/péint, éifeachtaí solais, ábhar breise a cuireadh leis a thaispeáint ▪ a bheith mar chuid thábhachtach den dearadh ▪ a bheith curtha i gcrích mar is cuí
	Meáin	5	Ba cheart don saothar a tháirgtear ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
MÚNLÓIREACTH			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar	5	Ba cheart don iarrthóir ▪ muinín agus é/í ag plé le hábhair múnlóireachta a thaispeáint ▪ tuiscint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Struchtúr	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht ▪ ar thábhacht teicnící múnlóireachta éifeachtacha ▪ ar mhúnlóireacht oiriúnach don bhailchríoch mholta ▪ ar scála, comhréir, mais, cruth, etc. ▪ ar chúrsaí spásála
	Bailchríoch	5	Ba cheart don teicníocht mhaisiúcháin a úsáideadh ▪ feasacht a thaispeáint ar thitim an tsolais ar dhromchlaí agus ar phlánaí a léiriú ▪ cur leis an saothar ▪ a bheith mar chuid thábhachtach den dearadh ▪ a bheith curtha i gcrích mar is cuí
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

PÓSTAER			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Leagan amach	5	Ba cheart don iarrthóir - inniúlacht ar leagan amach a thaispeáint - a bheith feasach ar chomhréiteach íomhánna agus clóghrafaíochta
	Clóghrafaíocht	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar an tábhacht a bhaineann le tógáil éifeachtach litreoireachta - ar chlóghrafaíocht atá oiriúnach don teachtaireacht - ar thábhacht an tsiombalachais i gcumarsáid ghrafach
	Grafaicí	5	Ba cheart don iarrthóir - dath agus íomhánna a láimhseáil ar bhealach a chuireann teachtaireacht an phóstaeir in iúl go héifeachtach - dathanna a roghnú chun aird a tharraingt - a bheith feasach ar an tsíceolaíocht agus na féidearthachtaí a bhaineann le dathanna - an teachtaireacht a chur in iúl ar bhealach soiléir
	Meáin	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
CRIADÓIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Cré	5	Ba cheart don iarrthóir - muinín a thaispeáint i láimhseáil chré - tuisctint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Struchtúr	5	Ba cheart don iarrthóir - feasacht ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála éifeachtacha a thaispeáint - a chinntiú go bhfuil na cluasa i gcomhréir leis na clúdaigh, agus go bhfuil siad cothromaithe agus gur féidir iad a láimhseáil go sábháilte - feasacht a thaispeáint ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála oiriúnacha a roghnú
	Glónra/Maisiúchán	5	Ba cheart don ghlonra/maisiúchán a úsáideadh - úsáid thomhaiste cré-ábhair, glónra agus sliopa daite, éifeacht an tsolais ar dhromchlaí agus plánaí chun an saothar a fheabhsú a thaispeáint - a bheith mar chuid thábhachtach den dearadh - a bheith curtha i gcrích mar is ceart - a bhacáil ag an teocht cheart
	Meáin	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
PUIPÉADÓIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Feidhm	5	Ba cheart don phuipéad - páirteanna gluaisteacha a bheith ann agus é a bheith múnlaite ar bhealach cuí chun an carachtar a chur in iúl - a bheith éadrom - a bheith éasca le láimhsiú
	Cur le Chéile	5	Ba cheart don iarrthóir - modhanna oiriúnacha a úsáid chun é a chur le chéile - a chinntiú go bhfuil ailt chearta cos agus lámh ann - a chinntiú go bhfuil na hoiriúintí agus na héadaí greamaithe go daingean den phuipéad
	Buanfas	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - a bheith tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an treoir - a bheith tógtha le hábhair bhuanfasacha
	Meáin	5	Ba cheart don phuipéad críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

SCÁTHLÁNPHRIONTÁIL			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Íomhánna	5	Ba cheart do na híomhánna a úsáideadh - comhdhéanamh cothromaithe a chruthú - gnéithe dearaidh a chuimsiú e.g. sreabhadh dearfach/diúltach, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil
	Úsáid Stionsail	5	Ba cheart don stionsal a úsáideadh - a bheith oiriúnach don mhóitíf dhearaidh roghnaithe - a bheith déanta i gceart as ábhar oiriúnach - íomhá shoiléir a tháirgeadh
	Forphriontáil	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar fhorphriontáil agus úsáid thomhaiste datha oiriúnaigh don chúlra - eolas ar chomhshocrú - inniúlacht gur féidir leis/léi dathanna oiriúnacha don fhorphriontáil a roghnú
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
FÍODÓIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Béim	5	Ba cheart go léireodh an fhíodóireacht - teannas ceart sa dlúth agus san inneach - aonfhoirmeacht sa chomhghlasáil agus sna déadailt - scáintí aonfhoirmeacha nuair is cuí
	Dlúthchiumhais	5	Ba cheart go n-úsáidfeadh an t-iarrthóir - dlúth oiriúnach - teannas réidh
	Úsáid Ábhar/Snátha	5	Ba cheart go léireodh an saothar críochnaithe - gné thadhlaigh - ciall don dath - struchtúr fíodóireachta
	Meáin	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

DEARADH NA HARDTEISTIMÉIREACHTA, 2022 – GNÉITHE TEICNIÚLA

C1 – LITREOIREACT AGUS PEANNAIREACT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Léiriú
		5	Peannaireacht/litreoireacht
		5	Spásáil/leagan amach
		5	Comhréiteach/cothromaíocht
C2 – BLOCPHRIONTÁIL			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Líne/cruth/uigeacht
		5	Láidreacht/soiléire
		5	Forphriontáil/codarsnacht
		5	Comhréiteach/cothromaíocht
C 3 – FABRAICPHRIONTÁIL			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Patrún/cruth
		5	Teicnící: forphriontáil/ciaradh
		5	Cur i bhfeidhm dathanna
		5	Comhréiteach/cothromaíocht/nascáil
C 4 – BRÓIDNÉIREACT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Rogha ábhar/meán/cúlra
		5	Plean snáthaide
		5	Teicnící
		5	Comhréiteach/cothromaíocht
C 5 – FÍODÓIREACT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Léiriú uigeachta
		5	Plean fíodóireachta
		5	Ábhair/snáth
		5	Comhréiteach/cothromaíocht
C 6 – CRIADÓIREACT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Teicnící
		5	Struchtúr
		5	Feidhm
		5	Glónra/maisiúchán

C 7 – PUIPÉADÓIREACHT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Feidhm
		5	Cur le chéile
		5	Ábhair
		5	Léiriú carachtair
C 8 – LEABHARCHEARDAÍOCHT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Ábhair
		5	Ceangail/naisc/clúdach deannaigh
		5	Íomhánna/litreoireacht
		5	Cur le chéile
C 9 – DEARADH FÓGRAÍOCHTA			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Feidhm
		5	Leagan amach
		5	Clóghrafaíocht
		5	Grafaicí agus dathanna
C 10 – MÚNLÓIREACHT/SNOÍODÓIREACHT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Feidhm
		5	Teicnící/ábhair
		5	Struchtúr
		5	Bailchríoch/solas
C 11 – SEIT STÁITSE			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Leagan amach
		5	Struchtúr
		5	Feidhm
		5	Tógáil/teicnící

An Ardteistiméireacht, Obair Chúrsa 2022

Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal

Leagtar Obair Chúrsa Ealaín na hArdteistiméireachta amach mar scrúdpháipéar coiteann. Ciallaíonn sé seo go bhfaigheann iarrthóirí Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal an t-ábhar spreagthach céanna agus nach mór dóibh tabhairt faoi na tascanna céanna agus iad i mbun a gcuid obair ealaíne a fhorbairt agus a chur i gcrích. Bítear ag súil le caighdeán níos airde ó iarrthóirí Ardleibhéal, áfach, ná mar a bhítear ag súil leis ó iarrthóirí Gnáthleibhéal.

D’fhonn an t-ailíniú ceart idir na caighdeáin a theastaíonn chun gráid a bhaint amach ag an dá leibhéal a chinntiú (H5=O1; H6=O2; H7=O3) baintear úsáid as scála tagartha agus an obair ar fad á marcáil ar an gcéad dul síos. Ansin, déantar na marcanna tagartha sin a thiontú ina marcanna Ardleibhéal nó Gnáthleibhéal de réir mar is cuí.

Sa bhliain 2022, de bharr na gcúinsí a chruthaigh Covid-19, iarradh ar iarrthóirí déantúsán amháin a fhorbairt agus a thabhairt chun críche in ionad dhá cheann. D’fhonn ualú na hOibre Cúrsa a choinneáil comhsheasmhach, déanfar an marc a bhronntar ar gach iarrthóir le haghaidh an déantúsán amháin sin a fhorbairt agus a thabhairt chun críche a iolrú faoi 2. Dá bhrí sin féadfaidh iarrthóirí scór a bhaint amach suas go dtí uasmhéid 200 marc ar an scála tagartha, mar ab amhlaidh don scéal sna blianta roimhe seo.

Ionas gur féidir é a chur i bhfeidhm go héasca, leagadh amach an scála tagartha i gcomhréir leis an scála Ardleibhéal. Dá réir sin, tar éis marc ar an scála tagartha a thabhairt d’Obair Chúrsa an iarrthóra, déantar an marc tagartha sin a thaifeadadh mar mharc deiridh an iarrthóra Ardleibhéal dá Obair Chúrsa, ach i gcás an iarrthóra Gnáthleibhéal déantar an marc a choigeartú chun an marc tagartha a thiontú ina mharc deiridh don Obair Chúrsa. Sa tábla thíos léirítear an t-ailíniú idir na gráid.

Grád Ardleibhéal	Grád Gnáthleibhéal	Marc tagartha	Marc Ardleibhéal	Marc Gnáthleibhéal
1		180 – 200	180 – 200	200
2		160 – 179	160 – 179	200
3		140 – 159	140 – 159	200
4		120 – 139	120 – 139	200
5	1	100 – 119	100 – 119	180 – 200
6	2	80 – 99	80 – 99	160 – 179
7	3	60 – 79	60 – 79	140 – 159
8	4	50 – 59	50 – 59	120 – 139
	5	40 – 49	40 – 49	100 – 119
	6	30 – 39	30 – 39	80 – 99
	7	20 – 29	20 – 29	60 – 79
	8	0 – 19	0 – 19	0 – 59

OBAIR CHÚRSA – an marc tagartha a thiontú ina mharc Gnáthleibhéil

I gcás an iarrthóra Gnáthleibhéil, déantar an marc tagartha a thiontú ina mharc deiridh mar seo a leanas:

- Más ionann an marc tagartha agus 120 nó níos mó tugtar 200 mar mharc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 60 ar a laghad ach má bhíonn sé faoi bhun 120 cuir 80 leis an marc tagartha chun teacht ar an marc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 1 ar a laghad ach má bhíonn sé faoi bhun 60 déan an marc tagartha a iolrú faoi dhó agus cuir 20 leis chun teacht ar an marc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 0 is é 0 an marc deiridh.

Marc Tagartha	Tiontú
120 nó níos mó	Bronn 200 marc
60 – 119	Cuir 80 marc leis
1 – 59	Iolraigh an marc tagartha faoi dhó agus cuir 20 marc leis
0	0

Stair agus Léirthuiscint na hEalaíne Gnáthleibhéal

100 Marc

Nótaí mínithe a úsáidtear sa mharcáil

Rinne scrúdaitheoirí na scrípteanna a mharcáil ag baint úsáid as ardán marcála ar líne. Léiríonn an tábla seo a leanas na nótaí mínithe (siombailí) a chuireann na scrúdaitheoirí i bhfeidhm agus iad ag marcáil na scrípteanna. Mínítear brí agus úsáid gach ceann de na nótaí mínithe a chuirtear i bhfeidhm sa tábla freisin. Feicfear na nótaí seo ar script má bhreathnaítear orthu mar chuid den phróiseas achomhairc. Breathnófar ar nótaí mínithe a chuireann scrúdaitheoir i bhfeidhm i ndearg. Na scrípteanna a bhí marcáilte ag scrúdaitheoirí comhairleacha freisin, taispeánfaidh siad nótaí mínithe i ndath glas.

Siombail	Cur síos	Arna Léiriú
	Tic (bán)	Freagra scríofa a chonaic an scrúdaitheoir.
	Líne chorrach cheartingearach	Leathanach/roinn bán a chonaic an scrúdaitheoir.
	Tic le huimhir	Tic le luach na marcanna bronnta (m.sh. 5 mharc), a úsáidtear i gC.15 (A) le haghaidh ainm an charachtair bheo.
	Náid	Níor bronnadh aon mharc, úsáidtear i gC.15 (A).
	Gan Freagra	Níor freagraíodh an cheist

Nóta: B'fhéidir nach mbainfeadh roinnt nótaí mínithe le hábhar maidir le scrípteanna ar leith.

Roinn I – An Ealaín in Éirinn

C.1		Marcanna	Nótaí
A	An fheidhm a bhí le Brú na Bóinne.	5	
B	Déan cur síos agus plé faoi struchtúr Bhrú na Bóinne agus conas a tógadh é.	20	
C	Déan cur síos agus plé achomair ar an maisiúchán atá ar cheann amháin de phríomhghnéithe an tséadchomhartha seo.	15	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.2		Marcanna	Nótaí
A	An fheidhm a bhí leis an Scornán Ghleann Insín.	5	
B	Déan cur síos agus plé ar an dóigh a ndearnadh é agus bíodh tagairt agat don bhunábhar, do na teicnící agus don mhaisiúchán.	20	
C	Déan cur síos agus plé achomair ar dhaoine de chuid na Cré-umhaoise in Éirinn.	15	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.3		Marcanna	Nótaí
A	An fheidhm a bhí le Gallán an Réisc.	5	
B	Déan cur síos agus plé ar fhoirm agus ar mhaisiúchán an ghalláin seo.	20	
C	1. Ainmnigh snoíodóireacht chloiche amháin eile ó ré na Luath-Chríostaíochta.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé achomair ar shnoíodóireacht chloiche amháin eile ó ré na Luath-Chríostaíochta in Éirinn.	15	
D	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.4		Marcanna	Nótaí
A	Ainm ailtire.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
B	Déan cur síos agus plé ar shuíomh agus ar struchtúr an fhoirgnimh seo.	25	
C	Déan cur síos agus plé achomair ar ghné mhaisiúil amháin den fhoirgneamh.	10	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.5		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an bpictiúr tugtha sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar • comhdhéanamh • úsáid dath(anna).	20	
B	Déan cur síos agus plé ar theicnící péintéireachta an ealaíontóra.	10	
C	1. Ainmnigh pictiúr fíorach amháin eile le healaíontóir Éireannach.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé achomair ar phictiúr fíorach amháin eile le healaíontóir Éireannach.	10	
D	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.6		Marcanna	Nótaí
A	Dean cur síos agus plé ar an bpictiúr tugtha sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar agus láimhseáil na fíorach daonna • foirm/cruth • uigeacht agus dromchla.	20	
B	Déan cur síos agus plé ar na bunábhair agus ar na teicnící ar baineadh úsáid astu.	10	
C	1. Ainmnigh sampla amháin eile ar saothar dealbhóireachta fíorach poiblí Éireannach.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé achomair ar saothar dealbhóireachta fíorach poiblí Éireannach amháin eile.	10	
D	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.7		Marcanna	Nótaí
A	Ainm an tsaothair roghnaithe.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm tá ceart i bpáirt.
B	Déan cur síos agus plé ar an saothar a roghnaigh tú faoi na ceannteidil seo a leanas:		
	• 1. ábhar	9	
	• 2. comhdhéanamh/foirm	8	
	• 3. teicnící agus úsáid comhábhar.	8	
C	Tabhair roinnt eolais faoi shaol agus saothar/gairmréim an ealaíontóra a roghnaigh tú.	10	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

Roinn II – Ealaín na hEorpa (1000 AD – An Lá Inniu)

C.8		Marcanna	Nótaí
A	Dean cur síos agus plé ar an bpictiúr tugtha sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • feidhm • ábhar • comhdhéanamh.	30	
B	Déan cur síos agus plé achomair ar na príomhghnéithe a bhaineann le heaglais nó le hardeaglais Rómhánúil.	15	
C	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.9		Marcanna	Nótaí
A	Dean cur síos agus plé ar an bpictiúr tugtha sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar agus comhdhéanamh • láimhseáil na fíorach daonna • bunábhair agus teicnící.	30	
B	1. Ainm saothar amháin eile le Giotto.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé achomair ar shaothar amháin eile le Giotto.	10	
C	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.10		Marcanna	Nótaí
A	Dean cur síos agus plé ar an bpictiúr tugtha sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar agus comhdhéanamh • dath(anna) agus solas • láimhseáil na fíorach daonna.	30	
B	1. Ainm saothar amháin eile le Sandro Botticelli.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé achomair ar shaothar amháin eile le Sandro Botticelli.	10	
C	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.11		Marcanna	Nótaí
A	Dean cur síos agus plé ar an bpictiúr tugtha sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar agus comhdhéanamh • dath(anna) agus solas • bunábhair agus teicnící.	25	
B	1. Ainm saothar amháin eile le Leonardo da Vinci.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé achomair ar shaothar amháin eile le Leonardo da Vinci.	10	
C	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.12		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an bpictiúr tugtha sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar • comhdhéanamh agus teicnící • dath(anna) agus solas.	30	
B	1. Ainm saothar amháin eile le Edgar Degas.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé achomair ar shaothar amháin eile le Edgar Degas.	10	
C	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.13		Marcanna	Nótaí
A	1. Ainm an tsaothair roghnaithe.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé ar an saothar a roghnaigh tú faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar • comhdhéanamh/foirm • stíl agus úsáid dathanna/an tsolais.	25	
B	Tabhair eolas faoi shaol agus faoi shaothar/ghairmréim Pablo Picasso.	10	
C	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.14		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an saothar a roghnaigh tú faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar agus comhdhéanamh/foirm • teicnící agus úsáid datha/dathanna/an tsolais.	30	
B	Tabhair eolas faoi shaol agus faoi shaothar/ghairmréim an ealaíontóra a roghnaigh tú.	10	
C	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

Roinn III – Léirthuisctint na hEalaíne

C.15		Marcanna	Nótaí
A	Ainmnigh carachtar beoite ó bhfíschluiche, ó scannán nó ó shraith teilifíse. Déan cur síos agus plé ar charachtar beoite i bhfíschluiche, i scannán nó i sraith teilifíse, faoi na ceannteidil seo a leanas: • feisteas/gnéithe fisiciúla • dath/dathanna • éifeacht ó thaobh amhairc de.	20	5 mharc as an ainm. Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt. 15 mharc as an gcur síos agus as an bplé.
B	Mol dearadh do charachtar beoite atá bunaithe ar dhuine ón bhfíorshaol a bhfuil meas agat air.	15	
C	Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	5	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.16		Marcanna	Nótaí
A	1. Ainm gailearaí ealaíne, músaem nó ionad léirmhíniúcháin.	5	Uasmharc 3 i gcomhair ainm atá ceart i bpáirt.
	2. Déan cur síos agus plé ar an taispeántas, faoi na ceannteidil seo a leanas: • leagan amach • an dóigh ar cuireadh na déantúsáin ar taispeáint • eolas.	15	
B	Moladh maidir le himeacht oideachasúil amháin gur féidir le gailearaithe ealaíne, músaeim agus ionaid léirmhíniúcháin a chur ar fáil chun cuairt orthu a dhéanamh taitneamhach agus faisnéiseach do pháistí.	15	
C	Fáthanna taobh thiar do na moltaí.	5	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.17		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar aghaidh siopa, faoi na ceannteidil seo a leanas: • litreoireacht • úsáid dath(anna) • éifeacht ó thaobh amhairc de.	20	
B	Mol dearadh don aghaidh ar shiopa bianna sláinte.	15	
C	Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	5	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.18		Marcanna	Nótaí
A	Dean cur síos agus plé ar an duais spóirt tugtha sa léaráid, faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar • foirm/cruth • éifeacht ó thaobh amhairc de.	25	
B	Mol dearadh do dhuais an bhuaiteora i gcomórtas ceoil.	15	
C	Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	5	
D	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.19		Marcanna	Nótaí
A	Dean cur síos agus plé ar an bhfáinne tugtha sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • foirm/cruth • bunábhair • éifeacht ó thaobh amhairc de.	25	
B	Mol dearadh do phíosá seodra a bheadh bunaithe ar phlandaí.	15	
C	Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	5	
D	Sceitsí.	5	
	lomlán.	50	

C.20		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar láthair shuí faoin aer i bpáirc phoiblí, faoi na ceannteidil seo a leanas: • suíomh • foirm/cruth • bunábhair agus dath/dathanna.	20	
B	Mol do dhearadh féin do láthair shuí nua taobh amuigh de leabharlann phoiblí.	15	
C	Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	5	
D	Sceitsí.	10	
	lomlán.	50	

C.21		Marcanna	Nótaí
A	Dean cur síos agus plé ar an stampa sa léaráid faoi na ceannteidil seo a leanas: • íomhánna • dath/dathanna • litreoireacht.	25	
B	Mol dearadh do stampa a dhéanfaidh an fholláine a cheiliúradh.	15	
C	Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	5	
D	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

